Է. ՏԱՐԻ — ԹԻԻ 1,980 — Կ. ՊՈԼԻՍ, 1903 ՄԱՐՏ 25—7 ԱՊՐԻԼ — 8 ՄԱՒՀԱՐԵՄ, 1321—25 ՄԱՐՏ 1319 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՕՐԻՆ
ԲԻԼԶԱՆԴ ՔԻՉԵԱՆ

Բիւզանտիոն

ՀԱՑԱԹԵՐԹ ԱՄԵՆՕՐԵԱՑ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ՝ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

«Բիւզանտիոն»
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, № 23-25
CONSTANTINOPLE

Ը. ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՄԵՆ ՊԱՏՀՈՒ

ՀՕՐ ՄԸ ԽՕՍՔԵՐԸ

ԿՈ՞ՏՍ ԹԷ ԱՃԻՒ

Սեպտեմբեր ընթերցող, Արեւելքի աշխուժին ամէնէն ազու չեչտերով, ամէնէն եռանդուն նաթրթռ գրուագներով երգած են կոյսը Ա-զատ է կինը՝ բոլոր բանաստեղծներուն համար անխտիր, «քայց աղջկան պէս չկայ» արեւելցի ժողովրդային երգիչին համար։ Տարազը նոյն է բոլոր Արեւելքի համար, և ինչ որ գիւմնեք թուրք, հայ և պարսիկ սիրային երգերու և աւելի բարձր կարգի քերթուածներու վրայ, նոյնը կը հաստատեն ամէնքն ալ։ Մինչև իսկ, փիչ մը աւելի յառաջ երթալով, կրնանք ենթադրել թէ Սրբոյ Կուսին փառաւորման նուիրուած մեր Հայ չարականներուն անհամեմատ հարաւորութիւնն և Հայ ներշնչեալ վարականներուն հրաշագործ երեւակայութիւնն՝ իրենց զգայուն բացատրութիւններով և նկարագրող ոճերով՝ այնքարայնին աւիւնի ուղղակի փոխանցումին են հոգեւոր անկին, և վստահաբար կրնանք պնդել թէ ո՛չ մէկ Աբեւմտեան տող ի պատիւ Կոյս Մարիամայ՝ Հայ կրօնաւոր բանաստեղծներու սրտին տագնապին և ղգացումներու հրայրքին հասարարած չէ՛ երբեք։

Ընկերային կարգ ու սարքն ալ նուիրագործած է բանաստեղծներուն ընծայած գեղատեսցումքիւնը կնոջ աղկութեան տարբերին։ Կոտսութիւնը Բիւ՛ զան է ամէն ամուսնական կարգադրութեանց մէջ։ Եւ ամենադոյն Թերին այս մասին՝ մեծագոյն դժբախտութիւնն եղած է անհատին ու ընտանիքին։ Նոր զօրացած միութիւններ հետեւեալ օրն իսկ քակտած են։ Անպատուութիւնն հալածած է Թշուառ աղջիկը իր բոլոր կեանքին մէջ։ Ի մի բան, կորսան այն մէկ հատիկ ծաղկին՝ ո՛չ միայն տունկը ողջոյն անպատղ Թողած է, այլ և յաղորդական գաղումներ չեն կրցած աղէտը գարմանել, և բոլոր պարտէզն երեսէ ինկած, անհչակ ձգուած է՝ միակ ծառի մը մէկ ծաղկին ո՛ գիսէ ո՛րպիսի ցաւերէ մը ոչնչանալուն համար։

Հրէական օրէնքին խստութիւնն այս նկատմամբ կ'յատկանշէ ո՛չ միայն սեմական այլ և բովանդակ արեւելեան գաղափարին անհերոզամտութիւնն աղկութեան մեծագոյն չնորհն եղող ամէն զեղծումի և զանցառութեան դէմ։ Յիսուսի ծանօթ խօսքը՝ Ե ու վան Քանի պոռնկութեան՝ ամենք ասուածաձաւնը այնպէս կ'հասկնան թէ Յիսուս լուծելի չնդելի կ'նկատէր այն ամուսնութիւնը միայն ուր հաստատած էր կուսական անբծութեան չդոյութիւնը։ Այսինքն՝ այն աստուածաբանները անգամ որք յետ ամուսնութեան գործած անհանգստութեան համար ամուսնութիւնը լուծելի չեն ճանչնար, ընդունած են որ նոր ամուսնութեան միայն մէկ կողմին, և միշտ նոյն կողմին, գործած մեղքին համար կրնայ իսկոյն չնդելի պակը։

Ո՛րքան ալ տարապայման ըլար ամուսնութիւնն առջի կեանքին համար միայն մէկ կողմին դէմ գոյց տրուած խստութիւնը, մինչ միւս կողմին նկատմամբ ո՛ և է պահանջում չէր ըլար, սա՛ յայտնի է թէ որչափ ետ երթանք կրօնական ու աչխարհային օրէնդրութեանց պատմութեան մէջ, որչափ մօտնանք Մարգութեան սկզբնական վիճակներուն, այնչափ աւելի կ'տեսնենք որ օրէնք և սովորոյթք հիմնուած են բնական վիճակի վրայ, բնական երեւոյթներու վրայ, կամ ինչ որ Մարդկութիւնն այնպէս կարծեր է։ Հեռուապէս, առանական դէպքին մէջ ալ, քանի որ Բնութիւնն երկու կողմերուն միչև սկզբնական խոր մը դրած էր, անխուսափելի էր որ նոյն խորը մեռ գանէր նաև մարդկային օրէնդրութեանց մէջ։

Ի հակառակին, այրի կինը չնորհազուրկ է արեւելեան կազմակերպութեան մէջ։ Հարկ չկայ մինչև հնդկական սոդոմին երթալու, որով այրի կինն ինքզինք կ'այրէր իր էրկանը գերեզմանին վրայ, և զոր խափանելու համար Բրիտանեան սիրապետութեան երկաթեայ բազուկն հարկ եղաւ։ Ամէն ամուսնացողի մեծագոյն իտէալը կուսութեան սեփականութիւնն ըլլալով, այրի կիներու ամուսնութիւնն ստորադաս վիճակ մը նկատուեր է Արեւելքի մէջ։ Եկեղեցին անգամ սեռակ մը նուիրագործում տուեր է այս ըմբռնումներու, ի սկզբան կանոնադրելով և թոյլատրելով որ կոյսը կոյսին հետ և այրին այրի հետ ամուսնանան, և կոյսին պատն այրապէս փառաւոր ըլլայ քան այրինը, և այրին (այր թէ կին,) երեք անգամէն աւելի չկարենայ վայելել պսակի չնորհը, ևն։ Մինչև իսկ թագուած ապիկնին, որը ամէն մարմինք հաւասար են հողին առջև, կամ հողին հաւասար են ամենքն ալ, կոյսին վրայ ուրիշ բան կ'կարդան, այրի կնոջ վրայ՝ ուրիշ բան։

Քաղաքակրթութեան յառաջացումովը, թէև մարմինի և հոգւի կուսութեան նկատմամբ չարգանքը չէ պակասած, բայց այրի կիները վերահաստատած են կնոջական պատուոյն մէջ, réhabilitées եղած են։ Արեւմտեան մէջ այրի կիները նոյնն կ'կարգուին աւելի մեծ համեմատութեամբ քան Արեւելքի մէջ, և արեւելեան ժողովուրդներու մէջ, այրի կիներն այսօր աւելի չուտ կ'գանուն վիրնք ամուսնութեան ինդրողներ, կամ աւելի դիւրաւ ամուսին կը ճարեն, քան գար մը յառաջ։ Մինչև իսկ, ընկերային արդի պայմաններու մէջ, այրի կիներ կան որք մրցում կ'ընեն աղջիկներուն դէմ։

Ասոր՝ է այրի կնոջ սոյն բարոյական և ընկերային վերականգնումը։ Ինչէ՞ն է մանաւանդ որ այրի կիները, համեմատաբար իրենց Թիւին ու տարիքին, աւելի դիւրաւ կ'գանուն մէկոց Հիմնեան չահերն երկրորդ անգամ վառելու, մինչ այնքան աղջիկներ իրենց մնալութիւնը պատղ ստանալ չուտ կ'գանուն վիրնք ամուսնութեան ինդրողներ, կամ աւելի դիւրաւ ամուսին կը ճարեն, քան գար մը յառաջ։ Մինչև իսկ, ընկերային արդի պայմաններու մէջ, այրի կիներ կան որք մրցում կ'ընեն աղջիկներուն դէմ։

Ասոր՝ է այրի կնոջ սոյն բարոյական և ընկերային վերականգնումը։ Ինչէ՞ն է մանաւանդ որ այրի կիները, համեմատաբար

ՀԱՅՐԵՆԻՔ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԿԱՆ ՈՒ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

10/23 ՄԱՅՍ

ԳՆԱՎՈՐ ՎԱՃԱՌՔՎՈՒՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԿԱՆ ՈՒ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԳՆԱՎՈՐ ՎԱՃԱՌՔՎՈՒՄ

10/23 ՄԱՅՍ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԿԱՆ ՈՒ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱԿԱՆ ՈՒ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆ

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՖԻՆԻՔՍ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ ՑԱՄԻՆ 1782

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,200,000

ՖԻՆԻՔՍ Ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի եւ կայծակի կալուածք, կարասիք եւ ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք եւ ժիրնորդութեամբ ստորագրելոց, որ ունիմք լիագոյն իրաւութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած փնասները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ եւ Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս Խան, քեանդարկ Թիւ 1։

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, առել հրդեհի ապահովութիւն մ'է որոյ բաժնեատէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխն և պահեստի գումարը կը հասնին 4,000,000 անգլ. ոսկի։

ՖԻՆԻՔՍ Ընկերութեան ալխարհահռչակ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 22,000,000 անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փնասներուն համար։

WESTERN ASSURANCE COMPANY

ՌՈՒԷՍԹԸՐՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԴՈՐՈՆԴՕ ԵՒ Ի ԼՈՆՏՈՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ 1851 ԻՆ
ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՑԱՏՈՒԿ ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎԸ

Պատրաստ դրամ եւ տարեկան հասոյթ Անգլ. Ոսկի	1,250,000
Հատուցեալ ի վեր հատուցած փնասները Անգլ. Ոսկի	6,000,000

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ Ի ԼՈՆՏՈՆ
ԱՊԸՐՏԻՆԻ ԿՈՄՍ G. C. M. G. (Նախագահ)
ՍԸՐ ՃՕՆ ՔԷՆՆԷՈՒԷՅ Bart. M. P.
ՄՐ. ՃԷՅՄՍ ՍԹԻՎԷՆՍԸՆ, (Կրոհամ և Ընկ. Լոնտոն)
Ուէսդըրն Ընկերութիւնը՝
1° Հրդեհի դէմ ամէն կերպէ գործեր կ'ապահովագրէ առանց բացառութեան և էն նպաստաւոր պայմաններով.
2° Վնասները տեղւոյն վրայ կ'հատուցանէ անմիջապէս և առատաձեռնութեամբ.
3° Իր վճարեալ դրամագլխին մեծութեամբն ի վիճակի է անգլ. ամենամեծ ընկերութեանց համահաւասար հաւաստ երաշխիք ապահովագրելու։
Ընկերութեան դրամատունն է Պանք օֆ Սքոթլէնտ Լոնտոն
Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ ԴԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Պոլիս, Պահճէ Գաբու, Անանիատի խան 20, 21, 22
Յ. Գ. Գաւառներուն մէջ ենթականեր և գործակալներ կ'ընտրուին։

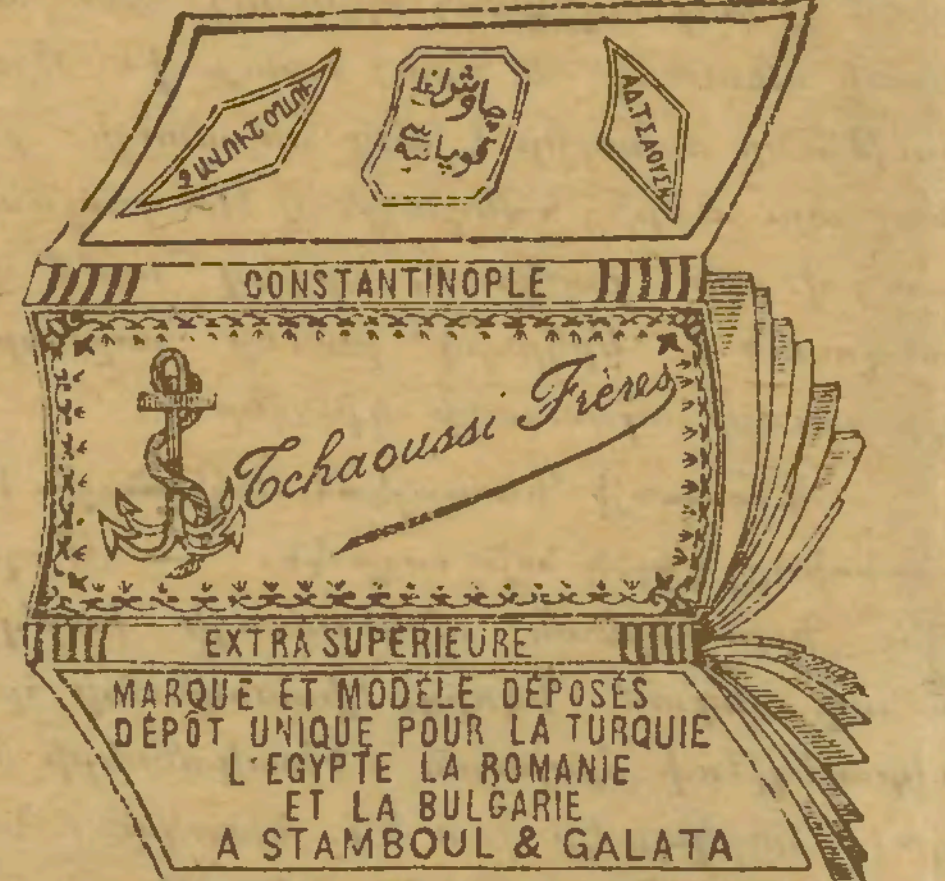
ԻԼԱՆ

Յօթծկրաֆ ֆէննիմաէ էվէլաէն պէրու մալիէմ օլան նիդրադ ա'արժան քէմալարրլնա րէնկ վէրմէք իչուն զայէթ պասիթ վէ կիւզէլ պիր ավէլօբբրմէն խաւնի պիր վիրամ ուստլը իխթիրա իտիլմիչ ...

(ԴԱՐԱՌՈՒ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՋԱՆԻ Մէ բամակերպներուն կ'յէյեցնէք Բէ ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՒՌՈՒԹԵԱՆ համար երկու ... ԱՆՓՈՓՈԽ Կ'ՄՆԱՑ։)

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ՈՐՆ Է ԵՒ ՈՒՐ ԿԱՐԵԼԻ Է ԳՏՆԵԼ
Բան Չալուղ Օղլու ածխան Բուլղը

Պոլիս, ծխախոտի մաքսատան քովը, 14 թիւ վաճառատան մէջը, առանց իրաւունք մ'ունենալու, Չավուշ Օղլու խարտանիչ հայտարով ծխախոտ թուղթը ծախելուն համար, բողոք արուած է ձեռնհաս դատարանին եւ միւս կողմէ հանրոգուտ չինութեանց նախարարութենէն «կրկին խաբերա» վաճառականը գործածելու արտօնութիւն առնուած է։ Կեղծիքէն զգուշանալու համար պէտք է դիմել Պոլիս, Ալաճա-Համամ, Ճէլուիս խան, Թիւ 24 վաճառատունը, և աւագորութիւն ընել «կրկին խաբերա» վաճառատնին և 24 թիւին։ 23

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԲՒՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ
ՏՊԱՐԱՆ «ԲՒՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ
Կ. Պոլիս, Նº 23, 25, Պաղջէ Ագ Ճամուսի

ՄԵԾ ՄԹԵՐՔ

ՕԳԳՈ 600,000

ՔՕՆԵԱՔ ՊԱՐՊԱՐԷՍՍՕ Մ. ԵՂԲԱՐՑ

Պարպարէսսօ Մ. Եղբարց յունական քօնեաքը զուտ խաղողի արտադրութիւն է որուն ճարտարարուեստական հսկայ գործարանն հիմնուած է 1840ին և փոխանցուած է իրենց հօրմէն։ 1875 և1888ի յունական արուեստահանդէսը, 1889 ի Բարիզի, 1894ի Շիքակոյի ամերիկեան, 1895ի Պորտօի և 1900ի Բարիզի մեծ արուեստահանդէսները միաձայնութեամբ հաստատած են որ Պարպարէսսօ Մ. Եղբարց ժառանգաբար պատրաստած քօնեաքը թէ՛ հին է թէ՛ բնտիր և ի հաստատութիւն վարձատրած են պաշտօնական մրցանակներով, նոյնը կ'հաստատեն նաեւ մեծահռչակ բժիշկներու և քիմիագէտներու վկայութիւնք։ Պարպարէսսօ Մ. Եղբարց քօնեաքին տրուած ուրիշ բազմաթիւ վկայագրերն աւելորդ է թուել, քանի որ հանրածանօթ է այն և պատուոյ առաջին աստիճանի, մրցակիցներուն նախանձը գրգռելու չափ։

Սոյն վաճառատան մէջ կ'ծախուի նաեւ, բռու կչռելու համար բնաւ չուրող օֆուզիմ ձանիերներ, Ցանտատանի ընտիր օճառ և հելլենական բերքեր, արտադրութիւններ ու ձեռարուեստներ։

Մենաշնորհեալ պատիւ) Արծաթ Ռ. Ս. Փրկչի
) Հայթայթիչ արքայական տան Ն. Վեհ. Ցանտատանի Թագաւորին — 50—41

Ամէն յանձնարարութեան համար դիմել, Կ. Պոլիս. Առ Պ. ԱԹԱՆԱՍ Ս. ՔԱԼՕԽՐԻՍԹՕ
Ներկայացուցիչ Թուրքիոյ — Կալաթա

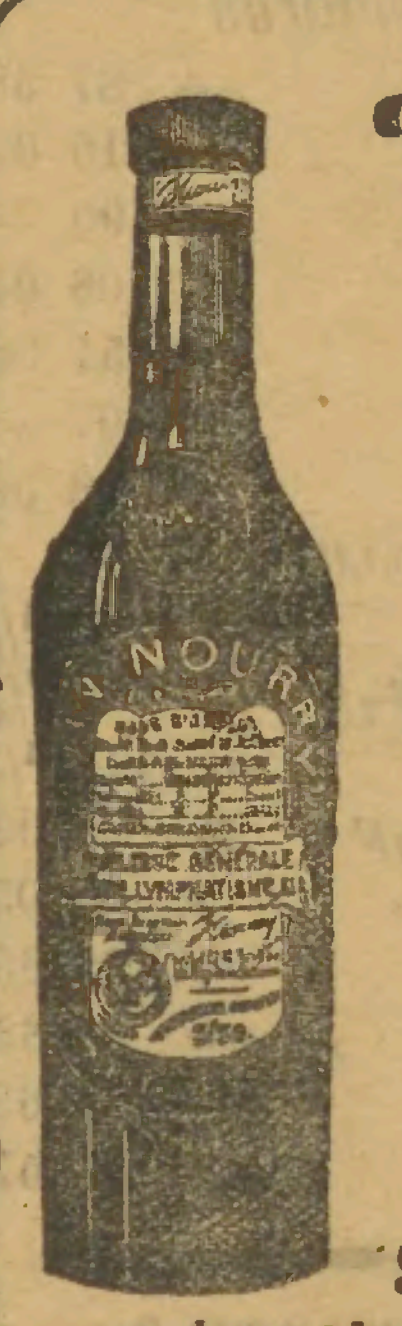

Եւրոպէ էլլի պիր խարէ իլէ չամաշուրլարընը երգամադ վէ կիւզէլճէ մուհաֆազա իթմէք արզու իտէնլէր

ՍՈՒՆԼԱՅԹ (SUNLIGHT)

ՍԱՊՕՆԸՆԸ ԻՍԹԻՄԱԼ ԻԹՄԷԼԻՏԻՐԼԱՐ։

Իչպու սապօն եալընըզ չամաշուր երգամադ իչիւն գուլլանըլըպ, չամաշուրլարը ասլա բարչալամազ վէ Փրվգէլատէ գոլայլըգլա քիրլէրի չըգարըպ գար կիպի պէյազ իտէր։ 45

ՆՈՒՐԻԻ ...

(Իօs եւ Թանէն)
ՈՅԺ ՏԱԼՈՒ ԵՒ ԱՐԻՒՆԸ ՄԱՔՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆԷ

ՏԺԳՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ Տեղծր ... խոյլը ...
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ Ցաւոց եւ աղջկանց արբունքի խառակն երեւոյթները
ԿՈՒՐԾՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՆՈՒՐԻԻ ԳԻՆԻՆ խիստ հաղորդական է եւ ՉԿԱՆ ԻՒՂԻ տեղ գործածուելով անոր կրկնապատիկ ազդեցութիւնը կ'ընէ։

Կը ծախուի Բարիզ Քլէմ եւ Քօմարի վաճառատուններ եւ Կ. Պոլսոյ ու գաւառաց դեղագործներու եւ դեղի մթերանոցներու մէջ։

Այցելութիւն, ՋՐԻ
Օրինակ, ՋՐԻ
Փորձ, ՋՐԻ
Գնահատում, ՋՐԻ
Մեր Վաճառատան առէպ առէպ կը հասնին Հնդկաստանի, Սէյլանի, Չինի և Ճավայի ընտրելագոյն ագարակներէ

ԹԷՅԵՐ

որք մեծ քանակութեամբ կ'սպառին։

Այս անգամ հասած է հանելիք լաւագոյն թէյեր չատ գոհացուցիչ գներով կ'վաճառուին։ աւելներու մէջ գործածելու Եէյնէ չատ խնամով զատուած են որք գոհ կ'թողուն այցելուները։

Այցելեցէք ԱՒԵՏԻՍ ԱԼԷՄԵԱՆԻ Վաճառատունը, Թահմիչ փողոց, Թիւ 49, Կ. Պոլիս։

Գաւառներու յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին գոհացուցիչ պայմաններով։ 32

Կ'ՑԻՇԵՑՆԵՆՔ ... բաժանորդներուն թէ ... Դ. ԽԷՅՆ ... ԱՄԲՈՂՋ ... ՊԱԿԱՍ ԹԵՐԹ կ'ընդունին, —Օտար ...

ՍԻՆԿԷՐ

ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

THE SINGER MANUFACTURING C°

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց ամրութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ ունին են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնն ցարդ 400 է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ առած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կ'վաճառուին՝ Բերա, Շիշակ ճամբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։

Բերա) Շիշակ Ճամբայ Պօն–Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343 կրկին.
Ղալաթա) Սինկէր խան, Թիւնէլին եաեւ.
) Թրամվայի կայարանին դիմաց.
Ստամպօլ) Սուլթան Համամ Թիւ 2.
) Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիօնին դիմաց Թիւ 13.
Սկիւտար, Չարշի Պոյու, Թիւ 120.

Կեղծիքէն զգուշանալու համար վերի նշանին ուշադրութիւն ընելու է Ընկերութեան կեդրոնական վարչատեղին կ'գտնուի Բերա, Շիշակ ճամբայ, Թիւ 343 և 343 կրկին, Տիւզ Օղլու Սարգիս Պէյի տունը։

ՊԱՅՄԱՆՔ «ԲՒՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի

ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	6 Մէճ.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ »	3 »
ԵՌԱՄՍԵԱՑ »	1 ½ »
ՋԵՌՔԷ ԴՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ԱՄՍԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ	20 Փր.
Բոսդ լոքալով	12 դրշ.
ՏԱՐԵԿԱՆ » » »	7 Մէճ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ	36 Ֆր.
» ՎԵՑԱՄ. 18 ԵՌԱՄ.	9 Ֆր.

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ
հատը Բուլղէն վրայ 40 ՖՐ.
ԱՆԳԼ ԼԻՐԱ 119 դրշ. — 20 ՖՐ.ՆՈՑ 94 ½ դրշ. — ՔՐԻՄԻՑ 55 դրշ.
Նոյն պայմանք Կ. Պոլսոյ եւ Գաւառի համար։ ՄԻՇՏ ԿԱՆԽԻԿ
Թղթատարութիւնը՝ մեր վրայ։
Նամակի համար կ'ընդունինք 20 հատ 1 ղրշ.նոց բաժնեգին համար 20 ղրշ է հաշուել։

ԹԵՐԹՕՆ «ԲՒՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի (28)

ԳՍԱՎԻԷ ԴԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ՓՈՂՈՑԻ ԵՐԳԶՈՒՀԻՆ

Ա. ՄԱՍ.— ՍԷՆ ՄԱՆՏԷԻ ՈՃԻՐԸ
ԺԸ

Հարկ պիտի ըլլայ որ արեան բիծ մը առ յաւէտ արատաւորէ՞ պարկեշտ մարդուն անունը, և կինն ու աղջիկն իրենց ճակատը ծածկե՞ն անպատուութեան տակ, զի Ֆրանս. օրէնքը, կարգ մը պարագաներու մէջ, կ'արգիլէ բժշկել իր պատճառած վէրքերը, չարունակեց Ռուսիեօն։ Բայց ասիկա գարչելի բան է։

—Այո՛, գարչելի բան է։ Բայց ինչ կրնանք ընել։ Օրէնսդիրներն ալ մարդ են և չեն կրցած ամէն բան նախատեսել։

—Ըսել է կացութիւնն անդարմանելի է։

—Վախնամ այնպէս է։

—Դատական պաշտօնատան բժշկին ախտաճանաչութիւնը սխալ է թերեւս։

—Վախնամ թէ ատոր հակառակն է ճիշդը։

—Սակայն ելք մ'ըլլալու է։

—Այդ ելքը կ'փնտռեմ առանց գտնելու։ Անանցանելի արգելքի մը կ'բախիմ։

—Այսպէս, հարցուց Ռուսիեօն, Մ. Կօթիէ ջղագար ըլլալով, իր ստորագրութիւնը չ'ընդունուիր։

—Ո՛չ։ Օրէնքը բացարձակ է այս մասին։ Մէկ միջոց միայն կայ։

—Ո՞րն է։

—Ընտանեկան խորհուրդ մը կազմել որ անուանէ խնամակալ մը։ Սա ջղագարին տեղ կրնայ գործել, բայց ասիկա երեք օրուան մէջ չըլլար։

—Կարելի չէ՞ այս պայմանաժամն երկարաձգել տալ։

—Ո՛չ։

—Փաստաբանը չի՞ կրնար գործել յանուն դատապարտեալին։

—Անհնարին։ Կ'կրկնեմ թէ անել կացութեան մը մէջ կ'գտնուինք։

—Ուրկէ դուրս ելնելու է սակայն։

—Պատրաստ եմ կարելին ու անկարելին ընելու։ Բայց ընդունելով որ դատը վերաքննելու համար խնդրագիր մը տամ, նոր իրողութեան մը վրայ հիմնուելով, ինչպէս կ'ուզէք որ յաջողիմ։ Ընդհանուր Դատախազը պիտի բողոքէ։

Ռուսիեօնի երեսը պայծառացաւ։ —Ներեցէք, Տէր, պատասխանեց, թո՛ղ Ընդհանուր Դատախազն ինք ստորագրէ վերաքննութեան խնդրագիրը։

Փաստաբան Պրինէլ ոստիկանութեան քննիչին երեսը նայեցաւ զարմանքով, որուն մէջ մտահոգութիւն խառնուած էր Ռուսիեօնի ողջմտութեան վրայ։—Ի՞նչ կ'ըսէք, հարցուց։

—Կ'ըսեմ թէ Ընդհանուր Դատախազը պիտի ստորագրէ այն խնդրագիրը զոր չի կրնար ստորագրել ժորժ Կօթիէ։

Բացատրեցէք։

—Ես փաստաբան չեմ, բայց գրաւոր քի համար ուսումնասիրած եմ Օրինագիրքը։ Ինծի համար, անկէ աւելի չահեկան ընթերցում չկայ։ Դոց գիտեմ Օրինագրքին յօդուածները։ Արդ, Բ. գրքին Բ. հատուածին 373 յօդուածն այսպէս կ'ըսէ. «...»։ Նաեւ կ'ըսէ.— «...»։ Ինագիրն այսպէս չէ՞։

—Այո՛, բայց ներկայ պարագային մէջ, խնդրէն կ'շեղիք, սիրելի Ռուսիեօն։

—Ինչո՞ւ. եթէ կ'հաճիք։

—Այն պաշտօնատարն որ մահուան պատիժ կ'պահանջէր Կօթիէի համար, այն մարդն որ յամառօրէն չուզեց բան մը լսել, բան մ'ընդունիլ, նոյն իսկ մեղմացուցիչ պարագաները, միթէ կրնա՞յ վերաքննութիւն պահանջել դատարանին վճռին դէմ եւ հետեւապէս իր սխալը խոստովանիլ։

—Տէ՛ր, կ'հաճի՞ք օգնել ինձ այն գործին մէջ որուն պիտի ձեռնարկեմ, ո՛րքան ալ անկարելի երեւայ ձեզ այն գործին յաջողութիւնը։

—Ձեզ արտօներ ձեզ որ ո՛ եւ է գործի ձեռնարկէք առանց նախապէս անդամակցութիւն առնելու ժորժ Կօթիէի ջղային վիճակին վրայ, առանց խորհուրդ հարցնելու Տիկին Կօթիէի եւ առանց կարծիքն առնելու Եղեռնադատ Ատենի նախագահին։

—Լաւ ուրեմն, թող այնպէս ըլլայ, բայց աճապարենք. Մենք զօրաւոր ենք, կ'երաշխաւորեմ, եւ եթէ Տիկին Կօթիէ մեզ թող տայ գործելու, որուն վրայ բնաւ տարակոյս չունիմ, կրնամ հաւաստել ձեզ թէ մեր նպատակին պիտի հասնինք։

—Կ'փափաքիմ որ այնպէս ըլլայ, պատասխանեց փաստաբանն որուն համոզումը խախտած էր վերջապէս Ռուսիեօնի ազդու խօսքերէն։ Կէս օրուան համար ժամադիր եղած եմ Տիկին Կօթիէի, Բօնիֆէրմըրիի բանտին մէջ։ Դո՛ւք ալ միասին եկէք եւ ձեր խորհուրդն հաղորդեցէք անոր։ Բայց ամէն բանէ առաջ պէտք է գիտնալ թէ իր ամուսինն ինչ վիճակի մէջ կ'գտնուի այս առտու։ Եթէ բժշկին ախտաճանաչութիւնը չհաստատուի, եթէ ժորժ Կօթիէի ջիղերն հանդարտած են, կացութիւնը բոլորովին կ'փոխուի եւ ժամանակ կ'ունենանք գործելու։ Ժամ 11ին կ'սպասեմ ձեզ Բօնիֆէրմըրիի մէջ։ Այս երիտասարդն ալ թող գայ, աւելցուց Մ. Պրինէլ Բասքալը ցոյց տալով։

—Մինչ 11ին կ'գտնուինք, ըսաւ ոստիկանն եւ երգիչին հետ մեկնեցաւ։

* *

Դատական պաշտօնատան բժիշկը, որուն յանձնուած է մասնաւորապէս Բօնիֆէրմըրիի հիւանդանոցը, ուր չատ քիչ հիւանդներ կ'գտնուէին, առտուն կանուխ եկած էր դատապարտեալ ժորժ Կօթիէի այցելութեան։ Տօքթորին պատուէրները խղճմտօրէն կատարուած էին գլխաւոր հիւանդապահին կողմէ, որուն վրայ կը ծանրանար ամէն պատասխանատուութիւն։ Բժիշկն ո՛չ միայն յանուանէ կ'ճանչնար արձանագործը, այլ նաեւ անոր հետ յարաբերութիւն հաստատած էր փոխադարձ բարեկամներու տան մէջ, եւ կրցած էր գնահատել անոր նկարագրին բովանդակ ազնուութիւնը։ Բոլոր անոնց պէս, որք Ռէյմօնտի ամուսինը կ'ճանչնային, Տօքթորը կ'ցաւէր այն դատապարտութեան համար եւ չէր կրնար յանցաւոր ճանչնալ զայն հակառակ ճարտարօրէն յերիւրուած ապացոյցներուն եւ հակառակ Ընդհանուր Դատախազին ամբաստանութիւններուն, եւ դատապարտած էր Տիկին Կօթիէի՝ մայրերու ամէնէն լաւագոյնին եւ կիներու ամէնէն անսուգիւտին առաքինութեան դէմ արձակուած նախատալից կասկածները։ Հետեւապէս, թէ՛ պաշտօնին բերմամբ եւ թէ իր զգացած համակրութեամբ կ'ուզէր կարելի եղածին չափ շուտ հասկնալ հիւանդին վիճակը։ Ուրախութեամբ տեսաւ որ ընդհանուր վիճակը քիչ մը աղէկ էր։ Տենդին սաստկութիւնը նուազած էր։ Ժորժ հանդարտ էր բայց չատ բուռն յուզումէ մը առաջ եկած բարոյական անհաւասարակշռութիւնը կար միշտ, առանց կարեւոր փոփոխութեան։ Տարաբախտ արձանագործին աչքերը իրենց մոլորուն արտայայտութիւնը պահած էին։ Ուղեղը չէր գործեր։ Թերեւս իրեն եղած հարցումները կ'իմանար, իր ականջին զարնող աղմուկի մը պէս, բայց ապահովապէս չէր հասկնար։ Մինչ Տօքթորը կը խօսէր, ժորժ պիշ պիշ անոր երեսը կը նայէր, կ'մպտէր, քանի մը անյարիր խօսքեր կ'հանէր կոկորդէն եւ յանկարծ կատարեալ անզգայութեան վիճակի մէջ կ'իյնար նորէն։ Անհրաժեշտ էր անմիջական անօրէնութիւններ ընել, որպէս զի ժորժ Կօթիէ անյապաղ մտնէր ջղագարներու ապաստանարան մը, մասնագէտի մը խնամքներն ընդունելու համար։

(Շար.) Թարգմ. Ժ. ՇԻՐԱԿԱՑԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Շար. և վերջ Նուէրատուաց Փետր. ամսոյ

Բարեսէր ոմն 108. Պաղտիկ Սագաչեան 60. Բարեսէր ոմն 60. Բարեսէր ոմն 54. Գրիգոր Մարտիրոսեանի առաջնոյն գանձանակէն 45½, Տիգրան պէյ Աճէմեան 40. Եռուանդ Բուլճեան 40. Բերայի Ս. Եկեղ. ժամակոչաց գանձանակէն 39¾, Գրիգոր Սէմէրճեանի առտնին գանձանակէն 34½, Վարդան Ցակոբեան 20, Օննիկ Զաքարեան 20. Հաճի օղլու Խնդրոյ մ'առթիւ 20. Կարապետ Պասմաճեան 20։ Գումար 5679¾ ղրշ։ Փետրուար ամսոյ մէջ Սիկառի Թուղթի հասոյթն եղած է 2100 ղրշ։ Կայսերական Անձնական Գանձուն Նախարարութենէն 2 ոչխար. Տեարք Որդիք Սարգիս Կիւլպէնկեան իրենց հանգուցեալ բարեյիշատակ հօր անուան տարեդարձին առթիւ 70 քաշ չաքարեղէն, 150 հատ նարինջ եւ 480 հատ մանդարին. Տիրայր Վրդ. Մարգարեան 10 քաշ չաքարեղէն. Եավրուեան եւ Իսագուլեան ընկ. 15½ քաշ թէյ. Բարեսէր Տիկին մը 85 կտոր գործածուած զգեստ եւ ճերմակեղէնք. Բարեսէր Տիկին մը 1 հատ մեծ խավլու. Բարեպաշտուհի Տիկին մը 8 հատ սպարմաչէթ եւ 100դրմ. ձէթ. Որբուհւոյ մը ամուսնութեան առթիւ. Բարսեղ Ս. Մանուկեան 1 ծրար խասա, Ստեփան Աստարճեան 12 կանգուն մուսլին. Կերպաս։ Փետրուար ամսոյ մէջ եռ այցելելով Հիւանդանոց, անձնուիրաբար ամբած են պատասպարեալները, Պալի փաշայէն Արմենակ աղա, Գուժ գաբուէն Աղաճան աղա եւ Փիլիպպոս աղա, Սամաթիայէն Համբար աղա Ցարութիւնեան եւ Համբար աղա Հալէպլեան։ (Կոչ Հոգաբարձութեան)